

№ 1 (187)

31 ЯНВАРИ СОЛИ 2025

Оғози нашр 18 декабри соли 2009

ҶОМЪИ ОМУЪЗГОР

НАШРИЯИ ИТТИФОҚИ КАСБАИ КОРМАНДОНИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурии (28.12.2024) дар радиои дигар самтҳои асосии сиёсати дохилии кишвар, масъалаи рушди маориф ва бадиқ бардоштани таъқиқати ҳифзи иҷтимоии кормандони соҳаи маориф дар меҳвари паём сурат гирифт.

Зикр гардонид, ки дар се соли охир дар мамшикат беш аз 1500 иншооти соҳаи маориф, яъне, муассисаҳои таълимӣ ва таҳсилоти миёнаи умумӣ, 660 иншооти соҳаи тандурустӣ, 480 иншооти варзиш, 175 иншооти фарҳангу фароғат ва ҳазорҳо иншооти дигари истеҳсоливу иҷтимоӣ бунёд ва ба истифода дода шуданд.

Дар асоси дастури Паёми Пешвон миллат дар соли 2024 аз моҳи январи соли сипаринишуда маошин кормандони соҳаи маориф ва илм, стипендиҳо 40 фоиз зиёд карда шуд. Дар панҷ соли охир маошин вазифавии кормандони соҳаҳои бучетӣ, аз ҷумла, соҳаи маориф, стипендиҳои донишҷӯён чор маротиба ва дар маҷмуъ, ба андозаи 100 фоиз зиёд гардид.

Бо мақсади боз ҳам беҳтар намудани сатҳи некуаҳволии мардуми кишвар, аз ҷумла, таъқиқати баҳишдани ҳифзи иҷтимоии кормандони соҳаи маориф Пешвон миллат супориш доданд, ки аз 1-уми сентябри соли 2025 маошин вазифавии кормандони муассисаҳои томактабӣ ва таҳсилоти миёнаи умумии соҳаи маориф 30 фоиз, маошин вазифавии кормандони дигар муассисаҳои соҳаи маориф, соҳаҳои илм, стипендиҳо 20 фоиз зиёд карда шавад.

Пешвон миллат, ҳамчунин, ба масъалаи гузарани ба раҷамкунониҳои соҳаҳои иқтисодии мисли дар

панҷсолаи минбаъда масъалагузорӣ намуданд, ки аз ҳафт масъалаи асосии ирорагардида, масъалаҳои чоруму панҷум, яъне, рушди сармояи инсонӣ бо роҳи омӯзиши ва бозомӯзиши кадрҳо доир ба технологияҳои иттилоотӣ дар дохил ва хориҷи кишвар ва баланд бардоштани маърифати истифодаи технологияҳои рақамӣ ва истифодаи васеи зехни сунъӣ дар пешниҳоди хизматрасониҳо ва инчунин бақайдгирни давлатӣ ба масъалаи омода намудани кадрҳои баландхатисос дар зинаҳои таҳсилоти касбӣ ба самти рушди маориф ва сифати таълим юбастагӣ доранд.

Ҷеҳати вусъат баҳишдан ба раҷамкунони инноватсионӣ ва истифодаи ҳамлаҷонибани имкониятҳои технологияҳои рақамӣ даристисолӣ, Пешвон миллат пешниҳод намуданд, ки солҳои 2025–2030 «Солҳои рушди иқтисодии рақамӣ ва инноватсионӣ» эълон карда шаванд.

Дар робита ба ин, пешниҳод гардид, ки дар заминаи Донишқалани

технология ва менеҷменти инноватсионии шаҳри Қӯлоб Донишгоҳи инноватсионӣ ва технологияҳои рақамӣ ташъис дода шавад.

Таъсиси Донишгоҳи инноватсионӣ ва технологияҳои рақамӣ тақозои замони муосир буда, он роҳҳои асосии тайёр кардани мутахассисони самти инноватсионӣ ва технологияҳои рақамӣ маҳсуб меебад. Дар баробари ин, дар асоси дастури Пешвон миллат дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ кишвар фиқулатив кафедраҳои дахлдор оид инноватсионӣ ва технологияҳои рақамӣ ташъис дода мешаванд.

Ба таъкиди Пешвон миллат, рушди маориф бо пешрафти илм пайванди нугустаниӣ дорад. Вобаста

аз рушди маориф ба маънаи мутахассисон, ки сатҳи касбияти баланд дошта, забонҳои хориҷӣ, махсусан, русӣ ва англисӣро хуб медонанд, руз ба руз мезафзояд.

Пешвон миллат, инчунин, дар мулоқот, суҳбати, ифтиҳои иншооти соҳаи маориф ва илм таъқиқату хотирнишон менамоянд, ки ҳамаи пешравии гиризи дар як давлат ва ҷомеа мақтабу маориф ва илму дониш таъмини мекунад.

Маҳз барои ҳамин, Пешвон миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аз руҳони авлаи роҳбарин худ ба масъалаи илму маориф эътибори доимӣ

МАОРИФ АЗ МАВЗУЪҲОИ МЕҲВАРИ ПАЁМ БОҚИ МОНД

ста ин, Пешвон миллат таъхи дар соли 2024 бо аҳли илм ва маорифи кишвар ду маротиба мулоқот карда, мушқалот ва дурнамон соҳаҳои хаматаро таҳсилу баррасӣ намуданд ва барои ислоҳи вазъи дастури супорниҳои катъӣ дода бузанд.

Илова бар ин, соҳторҳои марбути соҳаҳои вазифадор намуданд, ки «Барномаи давлатии тайёр кардани кадрҳои сатҳи баланди илмӣ барои солҳои 2021–2030»-ро дар муқддати ду моҳ таъқиди назар карда, ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намонд.

Масъалаи забномӯзӣ дар давраи истиқлоли мисли дар мезари паёмҳои Пешвон миллат қарор дорад. Ба таъқиди Сарвари дав-

ла, авваландароҷи доданд ва инчунин бузургро илола дода исто-

данд. Вобаста ба ин, мо-аҳли маорифи кишвар вазифадорем, ки ҷавобан ба ҳамкорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, махсусан, таваҷҷуҳи хамешагии Пешвон миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба соҳаи маориф дар руз ва хамеша сарои талони намо-еҷу дар фикири ободни Ватан, миллат ва давлати хеш бошем.

Зудҳа НОЗАҚОДА,
раиси Иттифоқи касбаи кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон,
нишани илҳони ҳукуканинӣ,
Бошир аз рӯномаи «Ҷумҳурият»,
31 декабри соли 2024,
№252 (25119)

КАФИЛИ ПЕШРАФТИ СОҶАИ МАОРИФ

лин арзёбин сифати тахсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2044, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 29.04.2024, №240 тасдиқ гардида, ки он барои идоракунии тадбирҳо вобаста ба маъсалаҳои баҳогузорӣ ва арзёбӣ дар соҳаи маорифи пеиоинӣ шудааст. Бо мақсади амалишавии консепсияи мақсур, лонхон Стратегияи миллӣи арзёбин сифати тахсилот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2044 ва нақшан миёнамуҳлати он барои солхон 2025-2027 барои баррасӣ ва тасдиқ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардида.

Аввалин маротиба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷо бо Маркази миллӣи тести нахди Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон озмонани хураи арзёбин байналмилалӣи PISA-ро гузаронид ва ба даври асосии арзёбин байналмилалӣ, ки соли 2025 дар муассисахон тахсилоти умумии шаҳри Душанбе баргузор мегардад, ҷоракон заруриро амалӣ намуада истодааст.

Инчунин, дар доираи лонхон «Муҳити таълим - асоси тахсилоти босифати» шиғироки хоншадгони синфи 4-и муассисахон тахсилоти умумии ҷумҳурии дар арзёбин байналмилалӣи PIRLS – (Барномани байналмилалӣи сифати хонши ва дарки матн) ба нақша гирифта шудааст, ки ин соли 2026 роҳандозӣ хоҳад шуд. Аз санҷишхон нақшаи ва ҷамъбасти мониторинги шӯба, бахш ва гуруҳхон идоракунии сифати тахсилот муайин гардида, ки сифати тахсилот дар муассисахон таълимӣ тааричан баланд мегардад.

Вобаста ба бозингарни стандартизи таълимии тамомни зинахон тахсилот аз забонхон русӣ ва англисӣ бо дарназардошти таълим талассути матнҳо ва мезёрхон байналмилалӣ - шундан, нутки шиғоҳӣ, хондан ва навиштан як қатор қорқ ба анҷом расонида шудааст.

Ҳамзамон, онд ба ҷавобу баудани сағху сифати китобхон дарси ва дар самти таълидан назар намуадани назмуу муидаричан стандарти, барномашон таълимӣ, китобхон дарси ва ба талаботи стандартихон муосир, ниёзу дархости хоншадгӯ ҷомеа мутобиқ ва мувофиқ намуадани онҳо китобхон дарсин забони англисӣ аз синфи 3 то 11 пурра тахсилу арзёбӣ қарда шуда.

Дар самти тариибу ташкиқи фанхон дақиқ, риёӣи ва табиӣ дар доираи Стратегияи омӯзини ва рушди фанхон риёӣи, дақиқ ва табиӣ дар соҳаи маориф ва илм барои давраи то соли 2030 қорқон назаррас ниғ анҷом дода шудаанд.

Ҷеҳати таълимни замнан моддӣ-техникни муассисахон тахсилоти умумӣ, бахусус, бехтар ба роҳ мондани омӯзини ва аз худ намуадани фанхон дақиқ, васеъ намуадани тафаккури техникни табиии лоннақдони муассисахон тахсилоти умумӣ ва бехтар гардидаи сифати тахсилот вобаста ба иҷрон Барномани таълимни намуадани муассисахон таълимни бо кабинетҳои фанӣи ва озмоншгоҳхон муҷаҳхал таълимӣ барои солхон 2021-2025 дар ҷумҳурии соли 2024 аз 2056 кабинет-

ти фаннии банақшагирифташуда аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақмоти иҷроии ҳокимияти давлатни шаҳру ноҳияхон ҷумҳурии ва муассисахон тахсилоти умумӣ 2108 адад кабинет дарқадорӣ қарда шудааст, ки 102,5%-и нақшаро ташкил медиҳад.

– Яке аз мушкилоти соҳа нарасидани омӯзгорон дар муассисахон таълимӣ ба ҳисоб мегардад. Барои баргараф намуадани мушкилоти мақсур ҷи тадбирҳо андишида шудааст?

– Тибқи дархости пешниҳадшавуни сардори Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, сардорони раёсати маорифи вилоятиҳо ва мудирони шӯбахон маорифи шаҳру ноҳияхон ҷумҳурии

муассисахон тахсилоти умумӣ 70%-ро занон ташкил медиҳанд. Тибқи маълумотхон оморӣ, айни замон зиёда аз 7000 омӯзгор дар нигоҳубини қудак қарор доранд. Аз ин ру, новобаста аз он ки дар оғози соли тахсил ҳамаасола эҳтиётни қадри таълим қарда мешавад, аммо бо сабабхон таваллуд ва нигоҳубини қудак, ивази ҷойи зиғту касб, беморӣ ва фанг дар даври соли тахсил боз эҳтиёт ба мушоҳида мегардад.

– Муассисахон таълимӣ дар кивуни зиёда мегардад. Соли 2024 дар шаҳру ноҳияхон ҷумҳурии ҷи қадар муассисахон нави таълимӣ сохтану мавриди истифода қарор гирифтад ва дар

муассисахон кишвар барои соли тахсилоти 2024-2025 ба 4301 нафар қадрхон омӯзгорӣ эҳтиёт доштанда, ки аз ин теъаод ВМКБ 422 нафар, вилоти Хатлон 1085 нафар, вилоти Суғд 995 нафар, шаҳри Душанбе 264 нафар ва шаҳру ноҳияхон тоби ҷумҳурии 1535 нафарро ташкил меода.

Бахри баргараф намуадани эҳтиётни қадрхон ихтисосман дар муассисахон таълимни шаҳру ноҳияхон ҷумҳурии тибқи роҳсати Вазорати маориф ва илм 3168 нафар мутахассиси ҷавони равини омӯзгорӣ ба ҷойи қор фиристода шуданд, ки аз ин теъаод ВМКБ 240 нафар, вилоти Хатлон 1178 нафар, вилоти Суғд 915 нафар, шаҳри Душанбе 209 нафар ва ШНТЧ 628 нафар мегардад. Ба ҳолати 30.12.2024 2031 (64,1%) нафар мутахассиси ҷавон ба ҷойи қор ҳозир гардида.

Инчунин, тибқи талаботи Тартиби ба таври истисно ба фаъолияти педагогӣ машғул шудани дошиғуёни курси 4-уми ихтисосхон алоқода ва 5-уми ихтисосхон ҳамгирон шакли тахсилу рӯзона ва гонбона (фосеисавӣ)-и аз руғи ихтисосхон равини омӯзгорӣ ба таври бӯҷавӣ (шартиманӣ бо роғитни дошиғуёни) тахсилшундан муассисахон тахсилоти олин касбини дорон равини омӯзгорӣ ҷиҳати баргараф намуадани эҳтиётни қадри дошиғуёни курсхон 4-5 равини омӯзгорӣ ба муассисахон тахсилоти умумӣ ба таҷрибаомӯзини дароғмуадад сафарбар қарда шуданд.

Навоқд фаромӯш қарда, ки дар

муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар бораи самтихон асосни сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурии ба Маҷлиси Олин мамлакат ироа гардида, Вазорати маориф ва илм якҷо бо мақмоти иҷроии ҳокимияти давлатни шаҳру ноҳияхон, вазорати идоракон дахлдор бо истифода аз ҳаман сарҷазимахон маблаггузорӣ ҷиҳати бунёди 1000 муассисахон тахсилоти умумӣ вазиғадор гардидаанд, ки ҷиҳати иҷрон супорини мақсур тамоми ҷоракон зарури амалӣ гардида истодаанд.

Ҳамчунин, барои боз дам баланд бардоштанни сағху сифати таълим, таълимни омӯзини забонхон хориҷӣ, фанхон дақиқ ва мутобиқ гардидаи ба мезёрхон байналмилалӣ тадбирхон судман андишида мешавад.

Муҳиттар аз ҳама, ҳаман мо – қормандонни алоқамандони соҳаро зарур аст, ки дар заминаи маорифи миллӣи ва бо дарназардошти омӯзини таҷрибан пешқадами кишвархон дар самти маориф муваффақ фаъолияти самарабахшро ба роҳ монда, қадрхон дошиғманду баландихтисосро тарбия намосон ва Тоҷикистони ани-замонро дар арсаи ҷаҳонӣ бештар муаррифи намосон.

– Вокан ҳам, дар Паёми Пешвон миллат ба Маҷлиси Олин мамлакат ба масъалаи тарбияи ва қадар расонидаи мутахассисони ворида дақиқати махсус дола шуд. Дар ин ҷода Вазорати маориф ва илм ҷи тадбирҳо судман андишидааст?

– Пешвон миллат муқтазам ба зинаи тахсилоти олин касбӣ, махсусан, омода намуадани мутахассисони соҳибқасб вобаста ба талаботи иқтисоди миллӣ ҷавобу дақиқати асоси медиҳанд. Вазорати маориф ва илм бо дарки маъсулият ҷиҳати иҷрон дастуру супоринхон Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки дар Паёми худ (28.12.2024) дар самти соҳаи маориф ва илм таъкид доштанда, нақшан ҷорабиниҳо таъзия намуада ва маъсулият ҷиҳати дар амалӣ тибқи намуадани маъсалахон гузошташуда ҷорандеши доранд. Дар ин замина, 30 декабри соли 2024 дар Академияи тахсилоти Тоҷикистон маҷлиси машваратни назар вазири маориф ва илм бо шиғироки сохторхон Вазорати маориф ва илм ва роҳбарони муассисахон тахсилоти олин касбини кишвар доир қарда шуда. Дар ҷаласа маъсалагузориҳо, ки дар Паёми Пешвон миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон вобаста ба фаъолияти мактабхон олин тақкид гардида буд, мавриди баррасӣ қарор дода шуда. Ва ҷиҳати қаллу фаъал ба баргараф намуадани мушкилоти ҷойдошта, фароҳам овардани заминахон устувор барои ҷарн лудтар таълим намуадани рушди иқтисоди рақамӣ ва омода қардани мутахассисон қарорхон дахлдор қабул гарда.

Новобаста аз он ки дар зинаи тахсилоти олин касбӣ ҳамаасола қорқон зиёда, аз қаблди соҳа ба истифода додани биниҳон хуштарху заминаи, таълим бахшиданни санадхон мезёрно хуқуқӣ, заминахон моддӣ-техникӣ, рушди иҷрон эҳти, таълимни маводи таълимӣ ва зиёда намуадани муади

маоши қармандон роҳандозӣ метаранд, ҳануз ҳам фаъолият ва омода намудани мутахассисон талаботи бозори таҳсилотро қонеъ карда наметавонанд. Зери рушди илм, техника ва технологияи пешрафтаи муосир тақозо менамояд, ки суръати фаъолияти муассисаҳои таълимӣ ба бозори истеҳсоли, саноатикунони, энергетика ва иқтисоди рақамӣ баробар сурат гирад.

Азбати, омӯзгор як нерӯи бузурги бедоркунаандан руҳи эҳсон миллат ба шумор меравад ва ондан ҳар як миллат аз ҷаҳати таълимоти ва манаҷа мегарид. Бо ин мақсад, Вазорати маориф ва илм ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи касбии омӯзгорон ва истифодаи технологияҳои муосирини таълим, ҷорӣ намудани технологияҳои рақамӣ дар раванди таълим, таъбиқи акдемии омӯзгорону дошнӯҷӯён, таъсири гуруҳҳои русӣ ва англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ тасмим гирифтааст, ки Барномаи таъмили истеҳсоли ва бозомӯши кадрҳои илмӣ ва педагогӣ, Барномаҳои таълимӣ курсҳои таъмили истеҳсоли омӯзгорон ва Стратегияи рушди муассисаҳои таҳсилоти олии касбиро таъмин намояд. Дар зимн, нигоҳи рақамикунони ҷаҳонӣ таълимро дар ин ҷаҳати таҳсилоти олии касбӣ ҷорӣ намуда, кадрҳои ба талаботи рушди иқтисодиёти миллат зарурро омода ва ба истеҳсоли сифарбар намояд.

— Дар ин замина, меҳосем, ки суҳбатамон атрофи масъалагузорисое, ки дар Паёми Сарвари давлат шикр шуданд, илома ёбад. Таъкид гаранд, ки Вазорати маориф ва илм ҷиҳати таъмили назар кардани стандартҳои ва нақшаи барномаҳои таълимӣ, ворид намудани воҳидҳои нави кории омӯзгорони забонҳои хоричӣ, таъмин маводи муосирини таълимӣ, истифодаи босамари технологияҳои рақамӣ, усулҳои нави омӯзиши забон ва таъмили маҳорати касбии омӯзгорон ҷорҳои катъи амал шуд. Дар зимн, ҷиҳати вуҷуд бахшидан ба равандҳои инноватсионӣ ва истифодаи ҳамҷоғибан иҷтимоӣ ва технологияҳои рақамӣ дар иқтисодиёт, солҳои 2025 – 2030 «Солҳои рушди иқтисоди рақамӣ ва инноватсия» эълон гаранд. Ба индешан шумо, барои боз ҳам таъмили бахшидан стандарти барномаҳои таълимӣ, маҳорати касбии омӯзгорон ва истифодаи босамари технологияҳои рақамӣ дар соҳаи маорифи калон корҳоро божа ба сомон расанд?

— Дар доираи тадбирҳои ҷиҳати таъмили стандарти барномаҳои таълимӣ, боло бурдани маҳорати касбии омӯзгорон ва истифодаи самаранокӣ технологияҳои як қатор қорҳои муҳим ба сомон расонда шуданд.

Дар асоси дастури ҳукумати Пешвои миллат стандартҳои таълимӣ таъмин ва ба талаботи замони муосир мутобик гардонда шуда истодаанд. Ин стандартҳо ба омӯзиши малакаҳои муосир, аз ҷумла, таъқиқи техникаи, қор бо технологияҳои ва таъмили малакаҳои забонҳои иртиботшуда менамояд. Аз ҷумла, ҷиҳати омӯзиши ғиҷҳои дақиқ, таъмин ва риёӣ стандартҳои таълимӣ ин ғиҷҳои таъмили нигоҳи байналмилалӣ STEM таъмин гаранд, мутобикӣ он қитобҳои дарсӣ ва маводи таълимӣ насли нави таълифи менамояд.

Нақшаи барномаҳои таълимӣ таъмин гаранд, дар онҳо истифода

дан усулҳои интерактивӣ ва технологияҳои рақамӣ ворид карда шуданд. Аз ҷумла, дар муассисаҳои таълимӣ барномаҳои муосирини омӯзиши забонҳои хоричӣ ҷорӣ шуда, омӯзгорон бо маводи таълимӣ замонавӣ таъмин гаранд.

Бо мақсади баланд бардоштани маҳорати касбии омӯзгорон, курсҳои таъмили истеҳсоли ва семинарҳои омӯзиши роҳандозӣ шуданд. Ҳоло омӯзгорон мунтазам аз курсҳои махсус онҳо ба истифодаи технологияҳои рақамӣ ва усулҳои нави таълимӣ мегузаранд. Ҷаби қоршисосони дохилӣ хоричӣ дар ин самт самаранок хуб дода истодааст.

Маводи муосирини таълимӣ, аз ҷумла, қитобҳои электронӣ ва барномаҳои таълимӣ интерактивӣ таъмин ва ба муассисаҳои таълимӣ пешниҳод шуданд. Ҳоло хонанда

будани воросони барномаи таълимӣ қитобҳои дарсӣ ва ҷағъоварини маъназ аз хонандагон бо баҳонаҳои гуногун ҷабб намоём. Аз ин ру, ба масъалаҳои маъназ рақамӣ менамояд, то аҳли ҷомеа аз воқеат воқиф мегаранд.

— Шонстан таъкид аст, ки соҳаи маориф тадриҷан рушди тақомул мегарид ва ин омил имконӣ шароит фароҳам меорад, ки маорифи кишиар ба нигоҳи баҳогузорини ҷаҳонӣ мутобик гардонда шаванд. Аз ин ру, Вазорати маориф ва илм пайвасти таъмин менамояд, ки ҳам замонаҳои моҳилои таъмили ва ҳам сатҳи сифати таълимӣ баланд бардошта шаванд. Нигоҳи 10-қорли баҳогузорини баъли омӯшиши таъмин ва баррасии қоршисосон барои маорифи миллати муайян карда шуд, ки метавонад ба ҳам амалҳои муассисини баҳогузорини карда шаванд. Бинобар

баланд бардоштани ҷойҳои омӯзгор дар ҷомеа пайвасти тадбирҳои суҳмаи менамояд. Бо дастури Сарвари давлат Қоғузи Ҷумҳурини Тоҷикостон «Дар бораи мақомии омӯзгор» қабул мегаранд, ки дар он вазифаи рисолат ва нақши омӯзгорон дар пешрафти ҷомеа нишон дода менамояд ва дар зимн, аз нигоҳи қоршисоси обрӯи мақом ва шароити онҳо нигоҳи мегарид. Инчунин, Кодекси маорифи Ҷумҳурини Тоҷикостон омода гарондааст, дар он дар бораи мақомии омӯзгор ба таъмин махсус таъкид шудааст. Дар ин самт, аҳли ҷомеа инчӯ бовар маъназ алан эътиром гузоштан ба мақому обрӯи эътибори омӯзгорон талон ва илматӣ арландан онҳоро дар таълиму тарбия ва ба қамол расонидани мутахассисонии вараида қоршисоси намоён.

Масъалаи таъмили маъмуни муҳтавои қитобҳои дарсӣ дар меҳари фаъолияти Вазорати маориф ва илм қорор дорад. Ҳар нигоҳтаъмин пешниҳод, ки аз ҷиҳати муваққитон муваққитон ва мақабшисосон доир ба маъмуни муҳтавои қитобҳои дарсӣ дар воқитаҳои аҳорини омма, махсусан, маъбуот нашр мегаранд, мо маъназ омӯзиши ва таъмили баррасӣ қорор менамояд ва дар нашрҳои минбаъдан қитобҳои онҳоро ба эътибор мегирем. Дар баробари ин, дар вазорат Шурои миллати таъмили фаъолият мекунанд ва ҳар қитобҳои дарсӣ пеш аз ҷорӣ аз ҷиҳати олимону муҳаррирон ва муаллифон қитобҳои дарсӣ маъназ таъмин қорор дода менамояд. Аз ин ру, тадриҷан қитобҳои насли нави таъмин эътибори ҷағъовӣ ба меъриҳои байналмилалӣ менамояд.

Воқеан ҳам, яке аз мушқилот он буд, ки барои бархе аз ғиҷҳои таълимӣ муассисаҳои таъсилоти умумӣ қитобҳои дарсӣ аз ҷиҳати омӯзгоронии муассисаҳои таъсилоти олии касбӣ навишта менамояд. Имрӯҳо қитобҳои дарсӣ аз ҷиҳати гуруҳи муаллифон, ки омӯзгоронии муассисаҳои таъсилоти эънаи умумӣ инчӯ минамояд, таъмин шуда истодаанд.

Вобаста ба масъалаи оқир, боқӣ қард, ки таъмили саналҳои меъриҳои ҳукумати амалкунанда, ҳусусан, Қоғузи Ҷумҳурини Тоҷикостон «Дар бораи маориф» ҷағъоварини ҳаммағна маъназ дар муассисаҳои таълимӣ маъназ аст. Агар нафар менамояд, дар ободонии муассисаи таълимӣ ва ё қорни дигари вобаста ба таълиму тарбия сахм гузоранд, таъмин таъсилоти суратшисоси муассиса ва ба таъмин ғайриқардӣ имкон дорад, ки ин амалро анҷом диҳад. Ҳамзамон, дар соҳаи маорифи кишиар нигоҳи сарикаси амал мекунанд ва дар он маъназ ҳам барои таъмин ва ҳам барои қариди маводи илорӣ (қонселарӣ) пешниҳод шудааст. Дар ақсари муассисаҳои таълимӣ ақсотиёти инчӯ доштан омӯзгорон фаъолият менамояд ва илде аз онҳо худ таъмин нишон дода, синфҳои ё бини муассисаҳои рангу бор ё таъмин мекунанд, ки ин амал дар доираи саломатии тарофайн анҷом дода менамояд. Ба истифодаи ончӯ ки гуфтаам, агар қоршисоси ғайриқоршисоси ҷағъоварини маъназ дар муассисаҳои вуҷуд дошта бошад, шаҳрандон метавонанд муваққитон ба вазорат муроҷиат намоён.

- Ташаққор барои суҳбат.
- Саломат бошад.

Мувоҳаб Эҳсон САФАРЗОДА,
«Омузтор»

**ТАВАҚҚУҶИ РӯЗАФЗУНИ
ПЕШВОИ МИЛЛАТ – ҚАФИЛИ
ПЕШРАФТИ СОҶАИ МАОРИФ**

дагону омӯзгорон ба ин захираҳои таъсилоти илтифотҳои рақамӣ дастрасӣ доранд.

Бо мақсади густириши равандҳои инноватсионӣ, Вазорати маориф ва илм ҳамқоршисоси худро бо шариконии байналмилалӣ ва баҳони ҳусуси вуҷуд бахшида истодааст. Дошқоршисоси таъмили менамояд, ки бо ин шариконии таъмили менамояд, ба рушди маорифи мусонда мекунанд.

Ҷиҳати таъмили сифати ва самаранокии ин тадбирҳо, нигоҳи мониторинги пайвасти роҳандозӣ гаранд, дар асоси натиҷаҳои он қамбуандо илҳос шуда истодаанд.

Бо иттиҳон метавон гуфт, ки ин таъминҳо бо баланд бардоштани сифати таълим, рушди маорифи ва омодагии мутахассисонии рақобатпазир мусонда мекунанд.

— Ҳарчанд суҳбати мо дар атрофи дастварҳои соҳаи маориф аз Паём то Паём аст, аммо дар оқир менамоям, таваққуҷи шуморо доир ба ҷағъи мушқил, ки дар шабақҳои иҷтимоӣ бенитар баҳе атрофи онҳо сурат мегарид, аз ҷумла, доир ба ғиҷҳои ба нигоҳи баҳогузорини 10-қорли, насти заъани таъмин шароити омӯзгор, қам-

ин, зарур шуморидем, ки баъдан озмонии ин нигоҳи баҳогузорини дар муассисаҳои таълимӣ ҷорӣ намоём. Дар ин замина, ба мақсади баланд бардоштани сифати таъсилоти, сатҳи дошқоршисоси, малақа ва маҳорати амалии хонандагон, ворид шудан ба ғиҷҳои ягонии таъсилоти ҷаҳонӣ, муайян намудани сатҳи воқеии дошқоршисоси хонандагон, ҳаммағнагардонии ин омода намудани онҳо дар инчаҳои минбаъдан таъмин, баҳогузорини воқеӣ ба дошқоршисоси, малақа ва маҳорати хонандагон дастурамал ва меъриҳои баҳогузорини 10-қорли ба дошқоршисоси, малақа ва маҳорати хонандагонии муассисаҳои таъсилоти умумии озмонии таъмин гаранд. Барои ба таъмин самаранок амали намудани муносибати босаломатии ба таъмин аз рӯи нигоҳи баҳогузорини 10-қорли ва меъриҳои арзёби дар 140 муассисаи таъсилоти умумӣ аз тамоми минтақаҳои ҷумҳурӣ озмонии ҷағъи дорад.

Обрӯи эътибори ва шароити омӯзгор боқӣ дахлнопазир бошад, зеро омӯзгорон равшанибахш ва роҳландон аҳли ҷомеа менамояд. Аз ин ҷост, ки Пешвои миллат, муҳтарам Эънаи Рақмон баҳри

ГУШАИ ХУКУКШИНОС

КӢ БА РУҲСАТИИ АСОСИИ ҲАРСОЛАИ ДАРОЗКАРДАШУДА ХУКУК ДОРАД?

Барои мактабҳо, ташкилоту муассисаҳои томактабӣ ва берунзамактабӣи ҳамон намунаҳо, номгуӣю ва тобеъати исроари:

а) Барои муассисаҳои тахсилоти умумӣ (ибтидоӣ, умумии асосӣ, миёнаи умумӣ, иловагӣ, тахсилоти махсус), муассисаҳои тахсилӣ барои кӯдакони итими ва кӯдакони бепарастаромада ва муассисаҳои дигаре, ки раванди таълимӣ тарбияро амалӣ мегардонанд:

- ба директорон (мудирон), муовинони онҳо, омӯзгарион, ташкилотчиёни асосии бехатарии ҳаёт, пешоханг, логопедҳо, сурдопедогогҳо ва дефектологҳо, мураббён (ба гайр аз мураббёнони гурӯҳҳои томактабӣи боғчаҳои кӯдакони), мудирони шӯъбаҳои тиббона, бунгоҳҳои таълимӣ - масхакатӣ, бунгоҳҳои логопедӣ, интернатҳои назди муассисаҳои тахсилоти умумӣ ва дигар зериҳасторо, консертмейстерҳо, инструкторони мезнаҳ ва омодагии ҷисмонӣ, омӯзгарион-равоншиносон, омӯзгариони маълумоти иловагӣ, роҳбарони синф, муовинони директорҳо онҳо ба реча, навабоддорон онҳо ба реча - 56 рӯзи тақвими.

б) Барои марказҳои таълимӣ ва касбироҳубусти байнимактабӣи хонадони ва самгдорони касбӣи хонадони, марказҳои технологияи информатсионӣ ва коммуникатсия, устодонаҳои байнимактабӣи таълимӣ ва таълимии истеҳсоли:

- ба директорон, муовинони онҳо, роҳбарони зериҳасторо, муаллимон, омӯзгарион - равоншиносон - 56 рӯзи тақвими.

в) Барои муассисаҳои махсуси тахсилоти томактабӣи барои кӯдакони тановили аз меъри дур инкишофиёта, муассисаҳои тахсилоти томактабӣи намунаи санаторӣи барои тарбиятирандагон, ки ба таъбири тӯрӣи инҳо дорад:

- ба мудирон, муовинони онҳо, мураббӣҳо, роҳбарони мусиқӣ, инструкторони варзиши баланд, муаллимон-логопедҳо, муаллимон-дефектологҳо, омӯзгарион-равоншиносон - 56 рӯзи тақвими.

г) Барои муассисаҳои томактабӣи таълимии таълимии умумӣ, гурӯҳҳои томактабӣи боғчаҳои кӯдакони:

- ба мудирон, муовинони онҳо, мураббӣҳо, роҳбарони мусиқӣ, инструкторони варзиши баланд, омӯзгарион-равоншиносон - 42 рӯзи тақвими.

д) Барои муассисаҳои таълимии тахсилоти иловагӣ (берунзамактабӣи):

- ба директорон, муовинони онҳо, мудирони шӯъбаҳо, кабинетҳо, балашҳо, лабораторияҳо ва дигар зериҳасторо, омӯзгариони маълумоти иловагӣ, пешохангон, мураббӣён, консертмейстерҳо, ташкилотчиёни корҳои фарҳангӣ, омӯзгарион-мураббӣён, инструкторҳо-методистҳо - 42 рӯзи тақвими.

е) Барои кабинетҳои (марказҳои) таълимӣ, таълимӣ-методӣ ва методӣ, аз ҷумла, кабинетҳои ба сохтори муассисаҳои маълумоти донишмандӣ:

- ба директорон, (мудирон) муовинони онҳо, мудирони шӯъбаҳо ва дигар зериҳасторо, методистҳо, омӯзгарион-равоншиносон - 42 рӯзи тақвими.

ж) Барои ҳадамоти равоншиносии системӣи маориф:

- ба директорон, мудирон ва муовинони онҳо, мудирони шӯъбаҳо (лабораторияҳо), омӯзгарион-равоншиносон, муаллимон-дефектологҳо, муаллимон - логопедҳо - 56 рӯзи тақвими.

(Истифод аз қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Номгуӣи касбу намунаҳо дар таълимоти муассисаҳои илмӣ, маориф, фарҳанг ва зифи иҷтимоӣ, ки қор дар онҳо ба руҳсатии асосии ҳарсолаи дарозкардашуда хукук медиҳад, аз 31.08.2007, №451, бо тағиру иловаҳо аз 10.12.2018, №580

КҶМАҚПУЛИИ ЯКВАКТИНА БАРОИ ТАВАЛЛУДИ КҶДАКИ ЯКУМ, ДҶОМ, СЕҶОМ БА КАДОМ АНДОЗА ПАРДОХТ ҚАРДА МЕШАВАД?

Дар асоси мақдди 14 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ" аз 13.12.1997, №517 кҶмақпулини яқвакати бинобар таваллуди кӯдак ба андозан зери таъми қарда мешавад:

- хангоми таваллуди кӯдаки якум - ба андозан се нишондиҳанда барои хисобҳо;

- хангоми таваллуди кӯдаки дуҷом - ба андозан ду нишондиҳанда барои хисобҳо;

- хангоми таваллуди кӯдаки сеҷом ба андозан як нишондиҳанда барои хисобҳо.

КҶмақпулини яқвакати хангоми таваллуди кӯдак аз рӯзи таваллуди кӯдак таъми ва пардохта мешавад, агар муҷрибат барои гирифтани он на асртар аз шаш моҳи пас аз рӯзи таваллуди кӯдак сурат гирифта бошад.

АНДОЗАИ ПАРДОХТИ КҶМАҚПУЛӢ БАРОИ КОРНОШОЯМИ МУВАҚҚАТӢ

Мутобиқи мақдди 12 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи суғуртаи давлатии иҷтимоӣ" аз 13.12.1997, №517 бо тағиру иловаҳо аз 13.11.2024, №2106 кҶмақпулини барои корношоями муваққатӣ ба андозан зифт пардохт қарда мешавад:

100 фоизи музди меҳнат;

- ба кормақдони хангоми баршиштани осеби меҳлатӣ ё бемориҳои касбӣ;

- ба интиромиёни Ҷанги Бостури Ватанӣ, ки қор мекунада ва шиссонии ба онҳо биробарқардашуда;

- ба кормақдони, ки аз шиттақди олули рақибонии дар интириҷи садамаи Чернобил ва шиттақди ба онҳо биробарқардашудаи офатҳои табиӣи хангоми гирифтани шудан ба бемориҳои узвонии каспшунандан хун (деҳқонии шидди), гадуди шиттақди (агагноза, саритон), парамехан хатарнок кучонда шудаанд.

70 фоизи музди меҳнат;

- ба кормақдони, ки собиқдан меҳлатии хангисола ва беш аз он дорад;

- ба кормақдони, ки тақти сарфарастии худ се ва ё бештар фарқандии то 16-сола (ё қонандони то 20-сола) дорад;

- ба кормақдони ағми, ки ба ситони 23 маросиданд.

60 фоизи музди меҳнат;

- ба кормақдони, ки собиқдан меҳлатии то шиттисони дорад.

Агар қормақдони дар дариҷа қор, дар рӯи хангоми ба қор омадан, хангоми хангоми аз қор ба зима рафтани, аз ҷумла, рӯзи аз қор омад қарда шудани муваққатии қорношоями сарисола бошад, ба гирифтани кҶмақпулини ҳақ дорад.

КҶмақпулини барои қорношоями муваққатии то бироқдор қардани иҷтимоии меҳлатӣ, насти ба муздатии на шиттар аз қор моҳи бемориҳои пай дар пай ба хангоми муздатии касалии сити будан ба муздатии на бештар аз ду моҳи ҳақ додани меҳлатӣ ва бақди ин қорношоями барои муқаррар қардани маъвоби ба Ҳадамоти давлатии таххиси табиӣи иҷтимоӣ мефиристанд.

МУСОБИҚАИ ФУТБОЛИ ХҶРД БАЙНИ НАВРАСОН

Дар тазори варзишии Муассисаи давлатии «Мактаби Ҷумҳуриявии маҳорати итими варзишии онҳо ба намунаҳои яқсари» бо таълифи Мактаби варзишии ҷамоати ва назарони Иттифоқи касабии қормақдони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар

таълиқи ҷамоатионаи қонандони муассисаҳои таълимии шаҳри Душанбе муСОБИҚАИ футболӣи хурд байни наврасон таълиқи ба бироқдор қардад.

Дар маросими ҷаъбасти он зифт қардад, ки Пешони меҳлат, муқтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёмишони дар бори ситиҳои асосии ситисии дохили ва хориҷии Ҷумҳурии иброздиҳанда, ки «Мо ба хотири таълиқи саломатии аҳолӣ, хусусан, наврасонии ҷамоати, таълиқи тарғи ҳаёти сити, омилангариони варзишии ва муаррифии давлати миллати дар асри баъналмиллатӣ сити қорширо инҳо ҳаҷуи сити музими филияли

дакхадорӣи дастии меза-мос.

Мо аз қабул қардани пешниҳадони аз ҷиғиби Сетимони Миллати Муҷтхид, тапасути қатъиони махсуси зифт ашитани Рӯзи ҷамоати футбол ва дастовардони варзишии тарғи дар боқидони тобиштонии олимпи Париж - 2024-уми ифтиқор мекунем.

Дар муСОБИҚАИ мезур дастҳои футболӣи хурд наврасон-Иттифок-1, -Иттифок-2, -ПСЖ-1, -ПСЖ-2, -Рена-1, -Рена-2, -Спортс-1, -ПСЖ-1- баъни ҳақ қормақдони шудад, иҷтимоии муСОБИҚАИ бо тӯфанди шиттисони Матмади қоршипи Иттифоқи касабии қормақдони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфарастии сарисолаи шудад.

ИҶЗОРИ ТАСАЛЛИЯТ

Раёсат ва қормақдони Иттифоқи касабии қормақдони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Раҳмон Курбонқодир-сардори раёсати қор бо қардо, тахсилоти ва қоршори Иттифоқи касабии қормақдони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бинобар даргузашти БАРОДАРАШ иҷзори ҳамдари ва тасаллият баъни мекунад.

Раёсат ва қормақдони Иттифоқи касабии қормақдони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Назирон Абдуҳомид-нозир қорши маҳлати Иттифоқи касабии қормақдони маорифи шаҳри Вахдат иҷзобати даргузашти БАРОДАРАШ тасаллият иҷзор намуна, ба пайнақдони назарони марҳум қорши қамли ҳақдони.

ҲОМИ ОМУЗТОР
Муассис: Иттифоқи касабии қормақдони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
e-mail: kakaba_t@mail.ru

САРМУҲАРРИР Э. Ҳушбаҳт
Телефонҳо: 238-55-91 - сармуҳаррир 238-55-82 - раёсати қардо 238-55-84 - ҳақии меҳлат 238-55-85 - раёсати молини
Қаҳам интернет: (+992)87-00-55-58
ҲАЯТИ МУШОВАРА: Э. Насиқова М. Саримқод М. Сағинда С. Шогулфардон Н. Ҷураева

Мақомади 21 октябри соли 2012
Мақомади ба қорши гуноғуқандонӣи мақомади насти шиттисони, ки меҳлати ба муаллифон шиттисони насти ба муаллифон ба дигар қардад.
Дар ҷамоати «Мега-принт» (қор)и Кӯрдад 14-15 ва насти қардад.
Адрес: қор - қор

Нашони мақомади: шаҳри Душанбе, ҳақбони Пешақи Қарбонс-17, гузаргоҳи 1.
ҲОМИ ОМУЗТОР